

SÈRIE 4**Per a totes les preguntes.**

Tal i com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant per a que l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per a valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat aportï més que no a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a la homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. Tenen caràcter **orientatiu i no han de suposar que per a que l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que consten de manera completa**.

Opció A**Exercici 1.**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en document públic de caràcter polític, el Programa del Tívoli de la Solidaritat Catalana (1907) (0'25 punts) on es defineix el programa de demanda de major atribucions per a les regions i municipis que els parlamentaris catalans es comprometen a impulsar. (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el text en el període post 1898, d'intents regeneracionistes i consolidació del catalanisme polític, amb diferents opcions, que, degut a un incident específic –el del “¡Cu-cut!”- i a l'establiment de la llei de Jurisdiccions, convergiran en la Solidaritat Catalana el 1906, el programa electoral del qual és el Programa del Tívoli. (0'75 punts).

c) Digueu quines reivindicacions apareixen a la font. (0'75 punts)

L'alumne ha de deduir de la font la demanda de funcions administratives per a la regió i municipis en allò referit a ensenyament, beneficència i obres públiques, així com a la de dotació de recursos econòmics propis. (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les característiques de la situació política a Catalunya entre 1901 i la crisi de la Solidaritat Catalana. (1'50 punts).

El redactat de l'alumnat s'hauria de referir a la creació de la Unió Regionalista, la Unió Catalanista i, sobretot, la Lliga Regionalista, explicar la seva composició social, ideari i l'hegemonia que dins del catalanisme mantingué fins 1923; a les diverses tendències del republicanisme, distingint entre el de signe catalanista i l'espanyolista de Lerroux i el Partido Radical (0'75 punts); l'incident del "¡Cu-cut!" de 1905 i establiment de la llei de Jurisdiccions i la formació de la Solidaritat Catalana, la victòria d'aquesta a les eleccions del 1907, la formació de la Solidaritat Obrera i a la crisi de la Solidaritat Catalana arran de la Setmana Tràgica (1'50 punts).

b) Expliqueu l'origen, desenvolupament i conseqüències de la Setmana Tràgica. (1'50 punts)

L'alumnat s'hauria de referir a la política marroquina del governs de Madrid, a les derrotes militars, a la crida de reservistes i a la impopularitat d'aquesta mesura i de la guerra entre les classes populars. Als incidents produïts arran de l'embarcament de tropes al port de Barcelona i a l'esclat el 26 de juliol de 1909 d'una vaga general que iniciarà la Setmana Tràgica, amb crema d'esglésies i convents i alçament de barricades. Hauria de fer esment a l'anticlericalisme i les seves causes, així com a la duríssima repressió que seguí la Setmana Tràgica, fent referència als empresonaments, a la mort del mestre i pedagog Ferrer i Guàrdia i a les conseqüències que aquesta repressió tingué al interior –campanya anti Maura, radicalització del moviment obrer i de la patronal- i a l'exterior (1'50 punts).

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell de propaganda política republicana, en concret de la Junta Delegada de Defensa de Madrid (0'25 punts) on es denuncia la presència de tropes italianes entre els enemics de la República (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el cartell durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) i dins la intervenció de potències estrangeres al costat del bàndol franquista, en concret de l'ajut feixista italià (0'75 punts).

c) Expliqueu quin missatge transmet la font. (0'75 punts)

El comentari de l'alumnat hauria de fer referència a la consigna "Levantaos contra la invasión italiana de España" en tant que crida a la població de l'Espanya republicana a la participació en la guerra contra els franquistes apel·lant a la lluita contra un invasor estranger, en aquest cas, el que representa Itàlia (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu el procés d'internacionalització de la Guerra Civil fent esment al paper de les potències europees i a la No Intervenció. (1'50 punts)

La resposta de l'alumnat hauria d'incloure els suports que els dos bàndols trobaren a l'exterior, fent esment al que l'Alemanya nazi, la Itàlia feixista i el Portugal salazarista prestaren al bàndol rebel, amb reconeixement diplomàtic, enviament de tropes i venda d'armes; i al suport de la URSS i de Mèxic a la República, amb venda d'armes, enviament de tècnics i creació de les Brigades Internacionals -després d'una crida a l'efecte de la Internacional Comunista (0'75 punts). Hauria també de fer referència a la política de No Intervenció auspiciada per Anglaterra i França, amb l'establiment d'un Comitè Internacional de No Intervenció i a les raons subjacents a aquesta política per part d'anglesos i francesos, (fonamentalment la voluntat d'evitar que el conflicte espanyol es convertís en una nova guerra a Europa, així com la defensa dels propis interessos econòmics a Espanya). (0'75 punts).

b) Sintetitzeu les fases de la guerra civil des del punt de vista militar. (1'50 punts)

La resposta de l'alumnat hauria de sintetitzar les principals fases de la guerra civil des del punt de vista bèl·lic, situant-les alhora cronològicament: La fase inicial (pas de l'Estret, Andalusia, Extremadura, Toledo) (juliol-octubre de 1936), Madrid i les batalles als seus voltants (novembre 1936-març de 1937), conquesta del Nord (març-octubre de 1937), batalla de Terol, tall de la zona republicana en dues parts i atac a València (desembre 1937-juny de 1938), batalla de l'Ebre i conquesta final de Catalunya (juliol de 1938-febrer de 1939) i ocupació de la zona centre (març de 1939) (1'50 punts).

Opció B**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un mapa històric (0'25 punts) referit al aturs laborals produïts durant la vaga de 1917 (0'25 punts).

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi la font referida a la vaga general de 1917 enmig del clima de malestar provocat per l'empitjorament de les condicions de vida de les classes més desfavorides pel procés inflacionari existent en el context dels efectes de la Primera Guerra Mundial sobre l'economia espanyola i la actuació decidida dels sindicats UGT i CNT (0'75 punts)

c) Descriviu les àrees i nuclis on la paralització laboral va ser més important. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui les àrees de Barcelona, Biscaia, Astúries i Lleó i els nuclis de Saragossa, La Corunya, València, Madrid, Yecla, Villena, Linares, La Carolina i Rio Tinto (0'75 punts)

Pregunta 2

a) Expliqueu la crisi de 1917 i els seus efectes sobre la societat i la política espanyoles. Feu esment als anys del pistolisme. (1'50 punts).

Cal que l'alumnat expliqui la crisi de 1917 en el context del malestar polític existent amb el sistema polític de la restauració i la demanda encapçalada per la Lliga d'una nova Constitució; al malestar obrer pels efectes sobre les condicions de vida de la Primera Guerra Mundial i al malestar de l'exèrcit i la conformació dins d'aquest de les Juntas de Defensa; a l'Assemblea de Parlamentaris catalans i espanyols de Barcelona i la vaga general obrera, a la repressió per part del govern Dato (0'75); a l'evolució política i sindical posterior, fins al 1923, fet esment al creixement de la CNT, la Vaga de La Canadenca, la lluita patronal i els Sindicats Lliures, el Desastre d'Annual i l'adveniment de la dictadura del general Primo de Rivera (0'75 punts).

b) Expliqueu l'adveniment i les principals realitzacions de la Dictadura del general Primo de Rivera. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'explicar l'establiment de la Dictadura, la repressió de la CNT, la depuració i supressió de la Mancomunitat i repressió de l'ús de la llengua catalana i altres manifestacions i la solució de la situació al Marroc (0'75 punts); l'establiment del Directori Civil, la política econòmica intervencionista; l'oposició al règim i la seva fi (0'75 punts).

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en un document públic de caràcter polític, una ordre del governador civil de Tarragona del 1939 (0'25 punts) referida a l'ús públic del castellà i la prohibició del català (0'25 punts).

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

L'alumnat ha de contextualitzar la font en els primers temps de l'establiment del règim franquista a Catalunya i poc temps després del final de la guerra civil (0'75 punts).

c) Expliqueu el contingut de l'ordre. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat expliqui que l'ordre mana que tot tipus de rètols, inclosos els noms dels carrers, etc. estiguin redactats en castellà, de la qual cosa es deduirà que cal treure els existents escrits en català i que del compliment de l'ordre el governador en fa responsables els alcaldes (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les formes, les característiques i els elements de la repressió franquista fent especial esment a l'exercida contra la llengua i la cultura catalana. (1'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui la repressió franquista sobre els vençuts, el consells de guerra, la llei de Responsabilidades polítiques i la de Represión de la Masonería y el Comunismo, l'abast de la repressió i les seves formes (0'75 punts); cal fer esment igualment a la repressió sobre la llengua i la cultura catalana, amb la prohibició d'ús públic i de l'edició de cap mena de text en català fins a la segona etapa del Règim (0'75 punts).

b) Expliqueu el *desarrollismo* i els canvis econòmics, socials i polítics del règim franquista a partir de 1959 fins a 1973. (1'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui la influència política creixent del grup tecnòcrata en la segona meitat dels anys cinquanta, la seva vinculació a l'Opus Dei, la seva influència a l'hora de la formulació del canvi de política econòmica en el sentit de l'abandó de la política autàrquica i l'establiment d'una liberalització econòmica iniciada amb el Pla d'Estabilització (1959), el salt endavant en la industrialització, urbanització i migracions interiors i exteriors, així com l'evolució política del Règim fins al 1973, amb el creixent enfrontament entre els tecnòcrates i els sectors afectes al Movimiento. Cal fer esment al paper cabdal jugar per Carrero Blanco y a lleis com la de Principis del Movimiento Nacional (1958), Llei de Premsa (1966), Llei Orgànica de l'Estat (1966) i a la designació de Joan Carles com a *Príncep de España* (1969). (1'50 punts).

SÈRIE 3**Per a totes les preguntes.**

Tal i com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant per a que l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per a valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat aportï més que no a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a la homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. Tenen caràcter **orientatiu i no han de suposar que per a que l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que consten de manera completa**.

Opció A**Exercici 1.**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en document públic de caràcter polític, una proclama de la Junta Provisional Revolucionària de Sevilla del 20 de setembre de 1868 (0'25 punts) on es plantegen les reivindicacions en contra de la dinastia regnant i la Constitució vigent i a favor d'unes Corts Constituents que n'elaborin una de nova mitjançant el sufragi universal (masculí) directe i la instauració de les llibertats d'impremta, ensenyament i cultes (0'25 punts).

b) Digues quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el text en els dies de la Revolució de Setembre de 1868 denominada "Gloriosa", iniciada arran d'un pronunciament militar del dia 19 a Cadis però que s'extengué els dies següents per diverses ciutats espanyoles, entre elles Sevilla, constituint-se juntes revolucionàries com la de Sevilla. L'alumne ha de situar el text com a indicador de l'inici del període històric denominat el Sexenni Revolucionari, que s'iniciï precisament amb la Revolució de Setembre.

c) Expliqueu els punts primer, segon i tercer de la proclama. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat expliqui les reivindicacions del sufragi universal (masculí), de la llibertat d'impremta i la llibertat de cultes (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les causes i els resultats de la revolució de 1868. (1'50 punts).

El redactat de l'alumnat s'hauria de referir i explicar les causes econòmiques (crisi financera, crisi industrial, crisi agrícola), socials (crisi de subsistències) i polítiques (desgast del règim); a l'establiment del govern provisional, dissolució de les juntes i eleccions legislatives subsegüents que portaran a l'elaboració de la nova Constitució.

b) Digueu en quins períodes polítics es divideix el Sexenni Revolucionari (1868-1874) i expliqueu breument els conflictes principals que s'hi donaren. (1'50 punts)

L'alumnat hauria de ressenyar els diferents períodes que formen el Sexenni (govern provisional, regnat d'Amadeu I, I República), datant-los i donar una visió general dels conflictes que marcaren el període (conflictivitat agrària, urbana contra la inflació, quintes i consums; insurreccions republicanes i federalistes, guerra carlina, insurrecció cantonalista).

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

Font: Cartell del Partit Socialista Unificat de Catalunya. 1938.

Pregunta 1

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell de propaganda política del PSUC de 1938 (0'25 punts) on es fa una al·legoria de l'Onze de Setembre, festa nacional de Catalunya a través de la consigna "Dia de l'afermament de la voluntat de resistir i vèncer per les llibertats dels homes i dels pobles", una representació de l'estàtua de Rafael de Casanova i les banderes catalana, soviètica i espanyola (0'25 punts).

b) Contextualitzeu la font històricament (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï cronològicament el cartell en la segona part de la guerra, en plena batalla de l'Ebre, en un mes en el qual també es celebra la Conferència de Munich, que frustrarà les esperances de l'esclat d'un conflicte europeu que pugui alleugerir la situació de les armes republicanes.

c) Expliqueu quin missatge transmet la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat expliqui que el missatge del cartell del PSUC inclou tant una consigna que busca destacar el caràcter de la Guerra Civil en tant que lluita per la preservació de les llibertats dels pobles –en aquest cas el català- i de les llibertats en general, en un missatge fonamentalment defensiu i de resistència, com ressaltar l'amistat i suport que la Unió Soviètica està donant al bàndol republicà.

Pregunta 2

a) Expliqueu dues de les causes de la Guerra Civil espanyola. (1'50 punts)

La resposta de l'alumnat pot incloure des de causes de fons de la guerra (com l'existència de masses de pagesos sense terra al sud i sud-oest d'Espanya, l'agudització de la crisi econòmica i les creixents tensions socials, entre d'altres) fins altres més conjunturals (com la no acceptació per part de les dretes espanyoles i les oligarquies econòmiques de la seva derrota electoral de febrer de 1936, la creixent crispació política i social de la primavera de 1936 o el fracàs de l'alçament o cop d'Estat que pretenia prendre el poder i que, en fracassar a tota una part del país, portà a la Guerra Civil.

b) Sintetitzeu l'esclat revolucionari de juliol de 1936 a Catalunya i l'evolució de la situació política, econòmica i social fins als Fets de Maig de 1937, i expliqueu aquests fets. (1'50 punts)

La resposta de l'alumnat hauria d'explicar i enquadrar cronològicament el fracàs de l'alçament militar, la constitució del Comitè de Milícies Antifeixistes i la seva assumpció de poders, la pèrdua de poder de la Generalitat, la repressió -el seu caràcter, protagonistes i efectes-, el procés de col·lectivitzacions, la creació de la Comissió d'Indústries de Guerra, l'enviament de columnes als fronts, així com la progressiva recuperació del poder per la Generalitat amb el Govern Tarradellas, la promulgació del decret de col·lectivitzacions i la conformació d'una situació dual de poder entre la Generalitat i les forces que li donaven suport, entre elles, destacadament el PSUC, i forces com la CNT-FAI i el POUM, situació que acabarà portant als Fets de Maig de 1937, dels quals s'explicaran els trets bàsics.

Opció B**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un mapa que mostra la situació de les colònies industrials situades a la vora del riu Llobregat (0'50 punts).

b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi la font durant la segona meitat del segle XIX, amb un increment notable de colònies a l'últim quart del mateix (0'75 punts).

c) Deduïu la localització geogràfica de les colònies industrials segons la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui com rius aprofitats per les colònies el Llobregat, el Cardener i l'Anoia. (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les característiques de la indústria tèxtil catalana atenent a la seva localització, organització, capitals i mercats. (1'50 punts)

Cal que l'alumnat es refereixi a la concentració geogràfica a la costa i al costat de rius, als tipus de fàbriques, destacant la importància de les colònies fabrils (0'75 punts), a la importància de la indústria en el context català, al procés de concentració financera i progressiva constitució de societats anònimes, a l'exigu mercat interior i al mercat antillà, al proteccionisme i al cop que suposà la pèrdua de les darreres colònies americanes (0'75 punts).

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en document públic de caràcter jurídic-polític, una Constitució, la de la II República, de 1931 (0'25 punts) de la qual se'n reproduïxen l'article primer i tercer, referits a la definició del tipus d'Estat i símbols, i el tercer, referit a la inexistència de religió oficial (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la Constitució de 1931 després de les eleccions a diputats a Corts del mes de juny d'aquell any i com la principal de les realitzacions de les Corts del primer bienni del nou règim (0'75 punts).

c) Comenteu breument els articles primer i tercer. (0'75 punts)

Cal que l'alumne destaquï la definició que la República fa d'ella mateixa, la seva definició en tant que Estat integral, la definició d'una bandera específica i la no existència de cap religió oficial (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les circumstàncies de la proclamació de la Segona República, identifiqueu alguns dels dirigents polítics del període i comenteu els aspectes més rellevants de la Constitució de 1931. (1'50 punts)

Cal que l'alumne es refereixi a l'adveniment de la República en el context d'unes eleccions municipals el 12 d'abril de 1931, a les proclamacions de la República a diversos indrets del país, a l'abandó del país del rei, a la formació d'un govern provisional i a la proclamació de la República catalana a Barcelona i posteriors negociacions que portaren a l'establiment de la Generalitat. S'hauria de fer referència a Alcalá Zamora, Azaña, Macià i Companys, entre d'altres (0'75 punts); s'hauria de destacar la definició que fa la República d'ella mateixa a l'article 1er destacant els seus aspectes socialitzants, l'existència d'una sola cambra al Parlament, la figura del President de la República, la definició com Estat integral i la possibilitat d'existència de regions autònomes, la importància dels drets individuals i els articles referits a l'Església Catòlica, entre d'altres. (0'75 punts)

b) Expliqueu l'acció reformista dels governs del bienni d'esquerres 1931-1933. (1'50 punts)

L'alumne hauria de fer referència als decrets de reforma laboral i llei de términos municipales de 1931, la llei Azaña de reforma militar de 1931 (0'75 punts); a la llei de Reforma Agrària de 1932 i a l'impuls de l'ensenyament i de la cultura, amb la creació d'escoles i institucions educatives (0'75 punts).